

Helsingin kaupunki

www.hel.fi

> Asuminen ja ympäristö >
Luonto ja viheralueet

Teksti: Eero Haapanen
Valokuvat: Eero Haapanen
Kuvitukset: Laila Nevakivi
Mainostoimisto RED, 2016

Luonto

Seurasaaren luonto on suomalaiskansallista, jyhkeää männikköä. Rannoilta avautuu näkymä avaralle sisälahdelle, Seurasaaren-selälle. Mäet kumpuilevat aika matalina ja laaja kävelytieverkosto tekee 46 hehtaarin laajuisesta saaresta helpokulkuisen.

Seurasaaren oravat ja linnut ovat tottuneet saamaan ruokaa ihmisiltä ja ne ovat erikoisen kesyjä. Tali-, sini- ja kuusitaietkin hakevat murusia kädestä. Telkkiä ja tukkasotkia on liittynyt pullasorsien joukkoon. Kuusien katveesta löytyy monia yksityisten kansalaisten ylläpitämiä ruokintapaikkoja, joista he huolehtivat ympäri vuoden.

Saaren eteläpäässä on pieniä lampia, jotka ovat vanhoja tiili-tehtaan saventokkuoppia. Yhteen lampeen on rakennettu pieni saarikin, jonne vie silta. Lammet ovat hyviä lepakko-paikkoja, vesisiipat saalistavat kesäöisin veden pinnan yllä. Etelärannalla on silokallioniemi, joka on kalastajienkin suosiossa. Täällä voi kalastaa keväällä siikoja. Rantojen kasvi-erikoisuuksia ovat huomaamaton saniainen käärmeenkieli ja aniliininpunainen pikkusappi.

Saaren metsämaisemia hallitsevat isot petäjät, kunnianarvoiset kilpikaarnamännyn ja kelot. Ne ovat vanhempia kuin ”elokuun myrsky” vuodelta 1890. Tuo historiamme ainoa hirmumyrsky kaatoi pelkästään Seurasaarella yli 5000 puuta.

Itäpuolella on lähellä rantaa lintuluoto, jossa ennen paloivat Seurasaaren juhannuskokot. Nyt se on annettu linnuille, siellä on helposti katseltavissa lapintiirojen yhdyskunta. Punajalkaviklokin huutaa tiirojen keskellä.

Talvella Seurasaaresta löytyy toisinaan erilaisia pöllöjä. Palokärki, käpytikka ja puukiipijä ovat etenkin talvella näkyviä ja kuuluvia metsälintuja.

Seurasaaren eläimistöä

Kettu

Helsingissä citykettuja on ollut pari vuosikymmentä. Kettu kulkee toisinaan Seurasaarella ihmishälystä piittaamatta, mutta yleensä se liikkuu öisin.

Orava

Helsingin nimikkoeläin on helpoimmin nähtävä nisäkkäämme, kun se on päiväaktiivinen toisin kuin muut nisäkkäät. Kaupungin ensimmäiset kesyoravat olivat juuri Seurasaarella 1930-luvulla.

Liito-orava

Liito-orava on yöeläin ja sen näkeminen on harvinainen onni. Se on kaupunkimme paluumuuttajia. Se puuttui vuosikymmeniä Helsingin nisäkselajistosta, mutta viime vuosina se on levinnyt monille vanhoille esiintymisalueilleen.

Rusakko

Rusakko levisi Suomeen idästä vain 100 vuotta sitten. Se elää aina ihmisen muokkaamissa ympäristöissä, toisin kuin metsäjänis. Kaupunkieläimenä siitä on tullut puistonurmikoiden peloton vemmelsääri.

Kani

Kani yleistyi Helsingissä luontoon päässeistä kesykaneista 2000-luvun alussa. Kanit elävät yhdyskunnissa ihmisen muokkaamissa ympäristöissä, joissa on nurmikenttiä ja pehmeää maata kolojen kaivamiseen.

Helsingin luontoon!

Seurasaari ja Meilahden huvila-alue

Seurasaari ja Meilahden huvila-alue

Koko kansan kävelypaikka

Seurasaari ja Meilahden huvila-alue

Seurasaari on viehättävä, suosittu koko kansan ulkoilualue. Siellä kävelevät perheet, turistit, rakastuneet parit ja oravien ystävät pähkinäpusseineen.

Seurasaaren ulkomuseossa on kokoelma suomalaisia vanhoja puurakennuksia, jotka on siirretty saareen eri puolilta Suomea. Saaren keskellä on avotanssilava ja juhla-alue. Rauhallisempia kolkkia, metsänsiimeksiä ja rantojen niemkeiteitä on saaren eteläosassa.

Pitkä puusilta Seurasaareen lähtee Meilahden huvila-alueelta. Vihermeilahti on vaikuttava kävelypaikka, jossa on komeita jalopuita ja Helsingin upeimmat huvilat.

Retkeilijälle

Seurasaari on ulkoilualue, joka on juhannusaattoon lukuun ottamatta avoinna maksutta. Muutamat ulkomuseon alueet ovat aidattuja, muuten saareen voi kävellä vapaasti. Pyöräily on saareen kielletty. Vanhin kieltäminen on vuodelta 1904, kun uusi villitys pyöräily aiheutti Seurasaareen lukuisia onnettomuuksia.

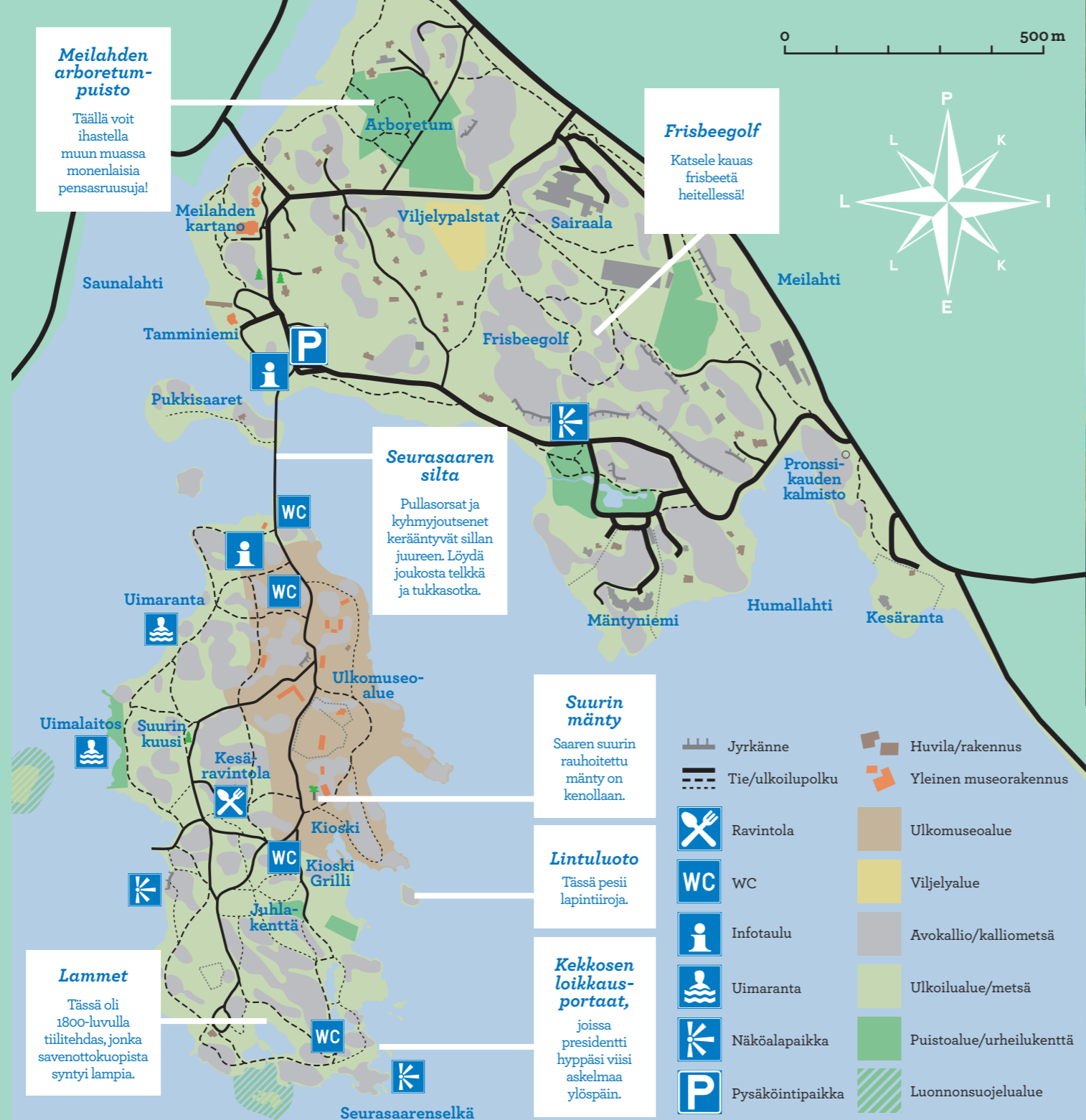
Ulkomuseo esittelee kymmeniä vanhoja muualta siirrettyjä suomalaisia puurakennuksia, joihin sisäänkäynti on maksullinen. Museo on auki toukokuun puolivälistä syyskuun puoliväliin. Muina aikoina rakennuksia voi katsella ulkopuolelta.

Saaren länsirannalla on uimalaitos, joka on auki kesäkuukausina. Laitos on aidattu naturistiranta, joka on jaettu naisten ja miesten puoliin. Lähellä on myös tavallinen uimaranta ja pukukoppi.

Juhla-alueen kioskien vieressä on grilli, jossa voi lämmitellä omia eväitä. Lintujen ja oravien syöttämistä eväspaikkojen lähellä tulee välttää, sillä niistä tulee helposti röyhkeän tungettelevia.

Seurasaareen sillan juurella on kahvila, joka on auki päivittäin. Saaren keskellä on komea kesäravintola. Sen kahvila on auki vuoden ympäri viikonloppuisin ja pyhinä.

Seurasaaren sillan länsipuolella pitkospuut vievät pieneen ja hiljaisempaan Pukkisaareen. Siellä on rautakautisen kauppapaikan rakennusten jäljitelmiä.

Historia

Seurasaari on ruotsiksi Fölisön eli varsasaari. Se on ollut Meilahden kartanon laidunmaata. Kaupunki osti Seurasaaren ja Meilahden vuonna 1870. Seurasaari ja Korkeasaari olivat alkuvaiheessa kaupungin köyhälle väelle tarkoitettuja kansanpuistoja eli retkipaikkoja, joissa sai loikoilla ja yöpyä, toisin kuin herrasväen puistoissa. Seurasaari perustettiin anniskeluyhtiön kansanpuistoksi vuonna 1889, viisi vuotta Korkeasaaren jälkeen.

Silta saareen valmistui 1892. Ulkomuseo perustettiin 1910-luvulla. Seurasaari on juhannusjuhlien ja muidenkin isojen tapahtumien paikka. Nykyään saari on Helsingin suosituimpia sunnuntaikävelypaikkoja. Seurasaari oli vuosikymmenet presidentti Kekkonen lenkkeilypaikka. Saarella näkee presidenttejä myös nykyään, koska presidentin virka-asunto Mäntyniemi sijaitsee lähitöillä.

Meilahden huvila-alue

Vihermeilahdessa lähellä Seurasaaren sillan mantereen puoleista päätä ovat Helsingin komeimmat herrashuvilat. Nämä parikymmentä huvilaa suojeltiin vuonna 1985. Huvila-alue muodostui 1800-luvun lopussa ja 1900-luvun alussa Meilahden kartanon maille. Täällä on asunut arvokasta väkeä kenraalikuvernööreistä ja presidenteistä alkaen. Kartanopuiston tammot ovat rauhoitettuja jättipuita. Huviloiden ympärillä on komeita villiintyneitä lehmus- ja vaahteralehtoja. Presidentti Kekkonen entinen virka-asunto Mäntyniemi on nykyään museona. Vihermeilahden eteläpäässä on presidentin nykyinen virka-asunto Mäntyniemi sekä pääministerin virka-asunto Kesäranta. Niiden alueet on suljettu aidoilla. Muualla huvilat ovat katseltavissa, mutta pihat ovat yksityispihoja.

Muutamissa Seurasaaren sillan juuren viereisissä huviloissa toimii kahviloita. Meilahden kartano 1800-luvun alusta on alueen vanhin rakennus. Se on kaupunginmuseon käytössä.

Alueen pohjoisosassa on Meilahden arboretum-puisto. Sen nähtävyyksiin kuuluu laaja pensasruusukokoelma. Arboretum on perustettu 1967.

Huvila-alueen itäpuolella kohoaa korkea kallionselänne, josta on näköala Seurasaarenselälle. Kallioiden huipuilla on muutamia pronssikautisia, 3000 vuotta vanhoja hautoja. Komein hauta on Paciuksenkadun ja Seurasaarentien risteyksessä. Kivien alta tutkijat ovat löytäneet poltettuja ihmisluuta.

Kallioharjanteen laella on laaja frisbeegolfrata. Alueella voi kävellä, kun huomioi frisbeen heittäjät. Kalliolaki on männikköä, rinteet ja jyrkänteiden juuret komeaa luonnontilaista sekametsää ja lehtoja. Kallioalueelle vie ulkoilutie palsta-alueelta. Selänteen puusto on luonnontilaista kaupunkimetsää. Aihkipetäjien välissä hipsterit puikkelehtivat, frisbeet lentävät, variksenmarja suikertaa kalliopainanteissa. Rinteiden ryteikköisissä vaahterametsissä liittää hämärän tullen liito-oraviakin.

Yhteydet

Seurasaaren sillan juureen vie bussi 24 ja 24 S Erottajalta. Paciuksenkadulle vie raitiovaunu 4 keskustasta.

Lisätietoa:
www.seurasaarisaaatio.fi
www.seurasaarenystavat.fi

Luettavaa:
Eeva Anero: Retki Vihermeilahdessa, 1993.
Seurasaari. Puisto meren syleilyssä. Toim. Aila Nieminen. 2016.